

Justitieombudsmannen
Lars Lindström

Inspektion av skuldsaneringsverksamheten vid Kronofogdemyndigheten i Sundbyberg den 7–8 februari 2018

Inledning

Mot bakgrund av JO:s tidigare iakttagelser av Kronofogdemyndighetens handläggningstider i ärenden om skuldsanering och de uppgifter om dessa tider som redovisades på myndighetens webbplats fann JO Lars Lindström anledning att närmare granska denna verksamhet hos myndigheten. Den 23 januari 2018 beslutade därför JO Lars Lindström att under våren 2018 besöka Kronofogdemyndighetens huvudkontor för att närmare orientera sig om skuldsaneringsverksamheten och att därefter genomföra inspektion av verksamheten vid ett eller flera av de kontor där den bedrivs.

På uppdrag av JO Lars Lindström genomförde byråchefen Carina Sjögren den 7–8 februari 2018 en inspektion av skuldsaneringsverksamheten vid Kronofogdemyndigheten i Sundbyberg. Vid inspektionen deltog även föredragandena Elin Ruthström, Mimmie Ahl och Mikael Wibeck (protokollförare).

Inledande möte

Inspektionen inleddes den 7 februari 2018 med att Carina Sjögren och hennes medarbetare togs emot av chefen för enheten för skuldsanering och konkurstillsyn AA, teamchefen för teamet Sundbyberg 2 BB och juristen CC.

Inledningsvis redogjorde Carina Sjögren kortfattat för JO:s verksamhet och förklarade syftet med och upplägget av inspektionen. Hon förklarade att JO Lars Lindström inte skulle delta personligen i inspektionen men att de iakttagelser som gjordes skulle föredras för honom och att hans bedömningar skulle redovisas i ett inspektionsprotokoll.

Därefter berättade AA och hans medarbetare om Kronofogdemyndighetens och enheten för skuldsanering och konkurstillsyns organisation och verksamhet. De uppgav i huvudsak följande:

Organisation

Kronofogdemyndigheten har ca 2 300 anställda och myndigheten är indelad i olika avdelningar. Produktionsavdelningen, som är den största avdelningen, har 14 enhetschefer. På denna avdelning är enheten för skuldsanering och konkurstillsyn den största enheten och sedan 2012 har denna enhet fördubblats i storlek. Sedan januari 2018 handläggs skuldsaneringsverksamheten av elva team på sju orter. Ett av teamen är ett virtuellt team bestående av anställda som även sitter på andra orter. Enheten för skuldsanering och konkurstillsyn har en enhetschef, två verksamhetsutvecklare, administrativt stöd, 122 handläggare, 27 jurister, 25 samordnare, nio teamchefer och 35 konsulter. Varje team består av ca 20–25 personer. Handläggarna utreder och fattar beslut i ärendena, medan juristerna bistår med stöd i och kvalitetsgranskar ärendena. Enheten har en personalomsättning på ca 15 procent, vilket är en minskning från tidigare ca 20 procent. Totalt har enheten en kapacitet på ca 17 500 ansökningar per år men under 2017 var det ett inflöde på ca 18 000 ansökningar.

Arbetsmetod och skuldsaneringsprocess

Alla ansökningar och andra handlingar som kommer in till enheten skannas av ett externt företag och hanteras sedan digitalt i myndighetens datasystem Fenix. Enheten handlägger sedan 2014/2015 ärendena utifrån en s.k. riksinkorg där alla ansökningar om skuldsanering läggs in och sökandena i tur och ordning får vänta på att handläggningen inleds vid något av de elva teamen. Sökandena får en bekräftelse på att ansökan har tagits emot av myndigheten när samordnaren har registrerat in ärendet i riksinkorgen. Samordnaren kontrollerar också att ansökan är underskriven och om sökanden t.ex. vill ha en inledande kontakt med en handläggare.

Ur riksinkorgen tar handläggarna det äldsta ärendet först och knyter det till det egna teamet. Därefter har handläggaren ett eget ”drivningsansvar” för ärendet ”från ax till limpa”, dvs. normalt sköter en och samma handläggare hela handläggningen med registerkontroll, utredning och beslut. Denna metod har fungerat bra och innebär alltså att ”väntetiden” är geografiskt oberoende. Myndigheten har ansett att någon lokal kännedom eller personliga möten med sökandena oftast inte behövs. Alla handläggare har ca 40–50 ärenden i sin inkorg och teamchefen leder, styr och följer upp arbetet bl.a. genom att diskutera ledtiderna med handläggarna. Teamchefen gör jämförelser mellan handläggarna och med andra teamchefer för att kontrollera handläggningstiderna.

Efter att en ansökan har hämtats från riksinkorgen görs en initial utredning med registerkontroll, följt av en preliminär bedömning av om kraven för skuldsanering är uppfyllda. Om så är fallet beslutas det att inleda skuldsanering, vilket även kungörs. Beslutet att inleda skuldsanering är ett preliminärt beslut som innebär verkställighetshinder. Efter det beslutet ska gäldenären normalt börja betala in till Kronofogdemyndighetens relativt nya betaltjänst. Tjänsten fungerar bra men dessvärre har den renderat mycket mer arbete för

myndigheten än man trodde från början, t.ex. har en del betalningar ”fastnat”, vilket bl.a. berott på att vissa system inte varit kompatibla. Även gamla skuldsaneringsbeslut kan läggas in i betaltjänsten om myndigheten får kontaktuppgifter till borgenärerna. Utbetalningar till borgenärerna sker numera endast en gång om året.

Efter det inledande beslutet utreds ärendet efter vad dess beskaffenhet kräver fram till ett slutligt beslut. Innan det slutliga beslutet fattas lämnas ett förslag till skuldsanering som ska delges borgenärerna. Parterna godtar oftast Kronofogdemyndighetens förslag till skuldsanering men i ca tio procent av ärendena lämnar de invändningar mot förslaget. Det slutliga beslutet fattas därefter av handläggarna eller, i mer komplicerade fall med invändningar, av juristerna.

Kronofogdemyndighetens beslut i skuldsaneringsärenden kan överklagas och 2017 överklagades ca tre procent av besluten. Om gäldenären eller någon av borgenärerna anser att skuldsaneringsbeslutet ska ändras eller upphävas kan de även begära omprövning av beslutet. Omprövningsärendena handläggs skyndsamt av jurister och kan bl.a. leda till att beslutet ändras eller upphävs. Skuldsaneringsperioden är fem år men för att undvika att behöva upphäva skuldsaneringen om gäldenären t.ex. inte betalar enligt betalningsplanen kan betalningsperioden förlängas till maximalt sju år. Två till tre procent av skuldsaneringarna upphävs efter omprövning och ca elva procent av de som genomgått skuldsanering ”återfaller” som gäldenärer. De flesta gäldenärerna följer dock sina betalningsplaner och de har dessutom möjlighet att få hjälp av kommunens budget- och skuldrådgivare. Väntetiderna till dem är dock mycket långa, i vissa kommuner ca ett år. I ansökan om skuldsanering kan sökanden ge sin rådgivare fullmakt så att denne får information om skuldsaneringsprocessen.

Kronofogdemyndigheten exemplifierade sin arbetsmetod och processen genom att redovisa ärende dnr S-05519-16: Den 1 augusti 2016 kom ansökan om skuldsanering in. Den 14 oktober 2016 gjordes det en registerkontroll och samma dag beslutades det om inledande av skuldsanering, vilket även kungjordes. När fordringsanmälningarna hade kommit in skickades den 21 december 2016 ett förslag om skuldsanering till gäldenären och den 28 december 2016 skickades förslaget även till borgenärerna. När borgenärerna blivit delgivna förslaget och vissa av dem hade yttrat sig beslutades det om skuldsanering den 26 januari 2017, vilket också kungjordes. Den totala handläggningstiden i ärendet från det att ansökan kom in till dess att beslutet om skuldsanering fattades uppgick därmed till mindre än sex månader. Efter det att beslutet om skuldsanering vann laga kraft har Kronofogdemyndigheten vid några tillfällen skickat ut information till borgenärerna om utebliven betalning från gäldenären.

Inflöde, balansläge och ledtider

Från 2012 har det varit ett ständigt ökat inflöde av ärenden och det har varit svårt att prognosticera. I oktober 2016, inför införandet av skuldsaneringslagen (2016:675) och lagen (2016:676) om skuldsanering för företagare, var enheten emellertid i princip ifatt men nu har inflödet av ärenden ökat igen. Tidigare var det ett inflöde på ca 230 ärenden per vecka men under 2017 har det varit ett konstant högt inflöde med ca 400 ärenden per vecka. Även antalet omprövningar av ärenden har ökat. Prognosen för 2018 är att det kommer att komma in ca 18 000–19 000 ärenden.

Det nämndes att möjligheten för företagare att få skuldsanering inte har blivit någon ”kioskvältare”; myndigheten har endast handlagt några hundra sådana ärenden.

För närvarande finns det ca 7 500 obearbetade ”vanliga” grundärenden och det är en initial ”väntetid” på ca fem månader innan handläggningen påbörjas. För närvarande är dock utflödet högre än inflödet och balanserna sjunker, men ledtiderna ökar. Det är ungefär samma ledtid för alla team men något längre för förstärkningsteamet. Den genomsnittliga arbetstiden är 11–12 timmar per ärende och resten av tiden är ”väntetid”. Anledningen till att handläggningen stannar av är framförallt svårigheter vid delgivningar men i viss mån även med anledning av kompletteringar från sökandena. Ärenden där kraven för skuldsanering inte är uppfyllda och ansökan därför ska avslås ges viss förtur. Dessa ärenden handläggs av ett team konsulter, bestående av jurister från ett bemanningsföretag.

Pågående åtgärder

Med anledning av det ökade inflödet av ärenden och för att förkorta handläggningstiderna inrättar Kronofogdemyndigheten nu två nya skuldsaneringsteam. Myndigheten utvärderar också processen, bl.a. när det gäller motiveringar av beslut. Enheten har tio till tolv åtgärder man skulle vilja genomföra, bl.a. att få en egen budget och att samla allt i en ”utvecklingsplan”. Det pågår dessutom en förstudie om att automatisera inledandeförfarandet. Automatiseringen skulle innebära att den inledande handläggningen effektiviseras, görs mer säker och rättvis och att fler ärenden kan avgöras med den befintliga personalstyrkan.

Information till skuldsatta

Kronofogdemyndigheten har i den nya lagstiftningen fått en skyldighet att informera om skuldsanering till svårt skuldsatta personer som är eller har haft t.ex. löneutmätning. De skulle därför kunna kontakta de gäldenärer som finns i deras system. Idag uppskattar myndigheten att det finns ca 25 000–30 000 gäldenärer som är s.k. evighetsgäldenärer som aldrig kommer ur sin skuldsituation.

Inspektionens omfattning

JO hade före inspektionen fått del av bl.a. Kronofogdemyndighetens arbetsordning, delegationsordning och handbok för skuldsaneringsprocessen (JO:s handlingar # 3–4).

JO hade före inspektionen även begärt fram följande handlingar:

1. Information/listor/andra sammanställningar för tiden 1 januari–31 december 2017 där följande uppgifter framgick:
  - a) Vilka ansökningar som hade kommit in.
  - b) Beslut som innebar att inledande av skuldsanering hade fattats.
  - c) Beslut där avslag på ansökningar hade fattats.
  - d) Beslut där bifall på ansökningar hade fattats.
  - e) Begäran om omprövning som hade kommit in och beslut fattade i anledning därav.
  - f) Överklaganden som hade kommit in och skickats till domstol.
  - g) Beslut som hade vunnit laga kraft.
2. Akter i följande ärenden, inklusive utskrivna ärendeblad:
  - a) De 75 första ärendena som kom in till myndigheten under augusti 2016, mars 2017 respektive september 2017.
  - b) De 75 första ärendena där myndigheten under februari 2017 beslutade att inleda skuldsanering.
  - c) De 50 första ärendena där myndigheten under maj 2017 beslutade att avslå ansökan om skuldsanering.
  - d) De 50 första ärendena där myndigheten under oktober 2017 beslutade att bifalla ansökan om skuldsanering.

Vid granskningen hade JO:s medarbetare åtkomst till Kronofogdemyndighetens ärendehanteringssystem Fenix, som vid det inledande mötet hade förevisats av myndighetens medarbetare.

Efter inspektionen hämtade JO dessutom in följande handlingar:

- a) De fem första ärendena som kom in till Sundbybergsteamet under augusti 2016, mars 2017 respektive september 2017.
- b) De fem första ärendena där Sundbybergsteamet under februari 2017 beslutade att inleda skuldsanering.
- c) De fem första ärendena där Sundbybergsteamet under maj 2017 beslutade att avslå ansökan om skuldsanering.
- d) De fem första ärendena där Sundbybergsteamet under oktober 2017 beslutade att bifalla ansökan om skuldsanering.

Avslutande möte

Vid ett avslutande sammanträde den 8 februari 2018 hölls en översiktlig genomgång med AA, BB och verksjuristen DD.

lakttagelser och bedömningar

I det följande redovisas JO:s medarbetares iakttagelser från de aktuella handlingarna följt av JO Lars Lindströms bedömningar av dem:

Handläggningstider

Granskningen avsåg alltså dels ärenden från samtliga skuldsaneringsteam, dels specifika ärenden från team Sundbyberg 2 och omfattade i huvudsak beslut om inledande av skuldsanering, beslut om skuldsanering och beslut om omprövning av skuldsanering.

Beslut om inledande av skuldsanering

Ett stort antal av de ärenden som granskades hade en handläggningstid om sex månader eller mer från det att ansökan om skuldsanering kom in till dess att myndigheten fattade beslut om att inleda skuldsanering. I flera ärenden var handläggningstiden upp mot tio månader eller längre (t.ex. dnr S-05610-15, S-05577-16 och S-03544-17). I ärendet med dnr S-11083-15 kom en ansökan in den 28 december 2015 och ett beslut om inledande av skuldsanering fattades den 14 december 2016, dvs. nästan ett år senare. Det framgick att det visserligen hade förekommit en del kontakter med gäldenären i ärendets inledande skede men det framgick även att det tagit drygt åtta månader innan en första handläggningsåtgärd vidtogs i form av sedvanlig registerkontroll.

Vid granskningen noterades vidare att i ett antal ärenden fattades det beslut om att inleda skuldsanering men efter utredningen meddelades sedermera ett slutligt beslut om avslag.

JO Lars Lindström: En skuldsanering innebär att en gäldenär helt eller delvis befrias från ansvar för betalningen av de skulder som omfattas av skuldsaneringen (1 § skuldsaneringslagen). Skuldsanering för företagare och närstående till företagare (s.k. F-skuldsanering) innebär att en gäldenär delvis befrias från ansvar för betalningen av de skulder som omfattas av F-skuldsaneringen (1 § lagen om skuldsanering för företagare). Om en ansökan om skuldsanering inte avvisas eller avslås, ska Kronofogdemyndigheten snarast besluta att skuldsanering ska inledas, s.k. inledandebeslut (17 § skuldsaneringslagen och 19 § lagen om skuldsanering för företagare).

I samband med att ett inledandebeslut meddelas får utmätning för fordringar som uppkommit före beslutet inte ske innan frågan om skuldsanering är avgjord genom ett beslut som fått laga kraft (42 § skuldsaneringslagen och 44 § lagen om skuldsanering för företagare). Inledandebeslutet innebär således ett förbud mot fortsatta verkställighetsåtgärder för de fordringar som uppkommit dessförinnan. Särskilt med hänsyn till denna reglering framstår det som viktigt att handläggningen i den inledande fasen blir både korrekt och skyndsamt. Meddelas ett materiellt felaktigt inledandebeslut drabbas borgenärerna negativt (även om det blir ett slutligt beslut om avslag). Meddelas ett materiellt korrekt inledandebeslut, men efter lång tid, drabbas gäldenären eftersom

verkställighetsåtgärderna under denna tid fortsätter. Långsam handläggning får således rättsverkningar åt olika håll utöver själva dröjsmålet i sig.

Jag har tidigare framhållit vikten av att ärenden om skuldsanering i det inledande skedet handläggs skyndsamt och har kritiserat Kronofogdemyndigheten för långsam handläggning av två ärenden om skuldsanering där det tog över sju månader innan myndigheten påbörjade handläggningen av ärendena (se JO:s beslut den 13 oktober 2016, dnr 6973-2015 och 7392-2015; det förstnämnda beslutet intaget i JO 2017/18 s.160). Denna granskning visar att handläggningstiderna fortfarande är för långa och jag förutsätter att Kronofogdemyndigheten arbetar aktivt med att förkorta tiderna så att skyndsamhetskravet iakttas.

Beslut om skuldsanering

Vid genomgången kunde konstateras att flera ärenden hade en handläggningstid på över ett år från det att ärendet inleddes till det att sökanden fick ett slutligt beslut om skuldsanering. Den utdragna handläggningstiden kunde i de allra flesta fall härledas till att myndigheten, när väl handläggningen kommit igång, haft problem med att delge en eller flera borgenärer. Granskningen visade att myndigheten i huvudsak var aktiv i delgivningsförfarandet och drev processen framåt. I enstaka ärenden hade dock handläggningen stannat av eller präglats av passivitet. Som exempel kan nämnas ärendet med dnr S-06529-14. I detta ärende skulle delgivning av en borgenär ske genom stämningsman den 26 april 2016. Under tiden augusti–november 2016 gjordes flera kontaktförsök per e-post med delgivningsmannen för att efterhöra hur det gick med delgivningen, men något klart besked erhöles inte. Vidare kan ärendet med dnr S-05365-16 nämnas. I detta ärende fattades ett inledandebeslut den 1 februari 2017 och efter den 7 juli 2017 hade det enligt registret inte hänt något.

JO Lars Lindström: Ett ärende där någon enskild är part ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts (7 § förvaltningslagen [1986:223], FL). Med hänsyn härtill och till de ovan beskrivna följderna av en skuldsanering vill jag framhålla vikten av att handläggningen även efter inledandebeslutet förs framåt mot ett snabbt avgörande.

Omprövning av beslut om skuldsanering

På Kronofogdemyndighetens webbplats angavs vid tiden för inspektionen att tiden från det att en begäran om omprövning kom in till dess det fattades ett beslut i ärendet uppgick till ungefär tre månader i genomsnitt. Vid granskningen bekräftades detta. Många ärenden handlades emellertid snabbare än så, men i några ärenden var handläggningstiden över ett halvår. I några enstaka ärenden var handläggningstiden betydligt längre än så. Som exempel kan nämnas två ärenden där handläggningstiden uppgick till omkring nio månader innan skuldsaneringen ändrades respektive upphävdes (dnr SO-00286-17 respektive dnr SO-01020-16). I ett ärende tog det nästan elva månader innan

Kronofogdemyndigheten beslutade att inte ändra skuldsaneringen (dnr SO-00699-17).

JO Lars Lindström: Med hänsyn till verkan av en skuldsanering bör den givetvis ändras eller upphävas så snart det finns skäl för det (47–53 §§ skuldsaneringslagen och 49–55 §§ lagen om skuldsanering för företagare). Det är därför angeläget att ärendena handläggs så snabbt som möjligt och inte drar ut på tiden längre än vad som behövs av utredningsskäl (jfr 7 § FL). Handläggningstider som överstiger ett halvår kan i allmänhet inte motiveras av sådana skäl. Jag förutsätter att Kronofogdemyndigheten ser till att de längsta handläggningstiderna kortas.

Övrigt

Utformning och motivering av beslut

Besluten framstod som tydliga och utförliga, likaså Kronofogdemyndighetens kompletteringsförelägganden. Som exempel kan nämnas ärendet med dnr S-13087-17, där sökanden på ett lättbegripligt sätt, i punktform, blev förelagd att komplettera sin ansökan inom viss tid med upplysning om att ansökan kunde komma att avvisas om begärda kompletteringar inte kom in.

Vidare föreföll motiveringarna i allmänhet välavvägda i förhållande till sakens beskaffenhet (se t.ex. beslutet den 14 november 2016, dnr S-06524-16). I några fall var dock besluten omotiverat mångordiga och onödigt utförliga, bl.a. avseende känsliga (person)uppgifter såsom sjukdomsdiagnoser och kriminell belastning (se t.ex. besluten den 10 april 2017, dnr S-08572-15 och den 21 december 2017, dnr S-13069-17).

JO Lars Lindström: Beslutens klara och tydliga utformning vittnar i allmänhet om en ambitiös och kompetent handläggning.

Kravet på beslutsmotivering innebär i allmänhet att myndigheten ska redovisa vilka omständigheter som den anser är relevanta i ärendet och sin bedömning av dessa omständigheter i förhållande till de rättsliga förutsättningarna (jfr 20 § FL). Det finns inte något krav på att myndigheten ska redogöra för allt det som handlingarna innehåller. Tvärtom kan det vara mindre lämpligt eftersom ett beslut i ett ärende om skuldsanering blir offentligt (34 kap. 6 § andra stycket offentlighets- och sekretesslag [2009:400]). Det kan nämligen riskera att ”hänga ut” den enskilde. I stället för att på ett uttömmande sätt redogöra för en enskilds fullständiga belastningsregister eller sjukjournal kan det många gånger vara lämpligare, effektivare och fullt tillräckligt ur motiveringssynpunkt att det anges vilka relevanta omständigheter som sammantaget framgår av handlingarna. Det kan exempelvis uttryckas så att den enskilde har ett omfattande brottsligt förflutet, eller att hans eller hennes skulder avser större skadestånd för grov brottslighet. Vad skadeståndet och brottsligheten i detalj består av torde oftast vara av mindre intresse för beslutet. Och samma synsätt torde oftast kunna appliceras på en onödigt ingående redogörelse av den enskildes sjukdomsbild

eller för sådana känsliga uppgifter om olika diagnoser som kunde utläsas i några av de granskade besluten.

Avslutande synpunkter

Den s.k. riksinkorgen

JO Lars Lindström: Skuldsaneringsärendena fördelar till handläggare runt om i landet genom ett system där dessa plockar inkomna ärenden ur den s.k. riksinkorgen bl.a. utifrån huvudsakligen, som jag förstår det, en egen aktiv åtgärd och därmed en egen bedömning av om han eller hon har ett utrymme, rent arbetsmässigt, att handlägga ett nytt ärende. Under inspektionen har framkommit att detta sker kronologiskt, dvs. i tidsordning där det äldsta ännu inte handlagda ärendet plockas och ska sedan handläggas från "ax till limpa" av samma handläggare. En viss sortering görs emellertid där vissa ansökningar, som bedöms ska avslås direkt, ges förtur och handläggs av ett team jurister som kommer från ett bemanningsföretag.

En farhåga med ovan nämnda ordning skulle kunna vara att de något tyngre ärendena riskerar att ligga ofördelade längre tid än enklare ärenden och därför drabbas av en totalt sett längre handläggningstid redan av det skälet. Men enkla ärenden kan och ska naturligtvis handläggas snabbare än ärenden som behöver kompletteras eller kräver en mer omfattande utredning. Det är också begripligt att en myndighet i viss mån ger de enklare ärendena förtur. Jag vill emellertid framhålla att det inte är godtagbart att mer komplicerade ärenden nedprioriteras och redan inledningsvis ligger kvar längre i den s.k. riksinkorgen än de enklare ärendena.

En ytterligare farhåga gäller ansvaret för ärenden som ännu inte har tilldelats en handläggare. I väntan på att ett skuldsaneringsärende fördelats till en handläggare ligger ärendet i en ofördelad pott utan att någon egentligen har ansvaret för ärendet. Den som registrerar in ett ärende i datasystemet Fenix fungerar enligt uppgift som en slags samordningsansvarig för hela landet och ska ombesörja åtgärder som behöver vidtas under tiden till dess att det finns en ordinarie handläggare för ärendet. Detta låter som en tämligen omfattande funktion och detta ansvar framgår inte av någon skriftlig dokumentation som JO tagit del av.

Inte minst mot bakgrund av tjänstefelsansvaret bör det tydligt framgå av arbetsordning och befattningsbeskrivningar, eller andra interna föreskrifter, hur ansvaret för ett ärende är fördelat mellan medarbetarna i olika faser av ärendehandläggningen.

Bekymmersamt läge beträffande handläggningstiderna i skuldsaneringsärenden

JO Lars Lindström: Jag har i min tillsyn över Kronofogdemyndigheten i ett antal klagomålsärenden funnit anledning att kritisera myndigheten för långa handläggningstider i skuldsaneringsärenden.

Bl.a. med anledning av de uppgifter som Kronofogdemyndigheten redovisade på sin webb-plats www.kronofogden.se per den 13 december 2017 om antalet inkomna ansökningar om skuldsanering och myndighetens handläggningstider i dessa ärenden, fann jag anledning att närmare granska denna verksamhet hos myndigheten. Numera (per den 14 mars 2018) återfinns följande tider angivna på myndighetens hemsida:

1. Från att vi tagit emot din ansökan om skuldsanering tills vi börjar arbeta med den: normal handläggningstid 5 veckor, handläggningstid just nu 19 veckor (*JO:s anmärkning*: en minskning med sex veckor sedan den 13 december 2017).
2. Från att vi tagit emot din ansökan tills du får besked om att vi gått vidare med den eller avslagit den: normal handläggningstid fyra månader, handläggningstid just nu sex månader (*JO:s anmärkning*: samma som per den 13 december 2017).
3. Från att vi tagit emot din ansökan tills du får beslut om att du fått skuldsanering: normal handläggningstid åtta månader, handläggningstid just nu tio månader.
4. Från att vi tagit emot din ansökan om omprövning tills vi fattat beslut och meddelat parterna: normal handläggningstid tre månader, handläggningstid just nu tre månader.

Av iakttagelserna från inspektionen och med hänsyn till de uppgifter som Kronofogdemyndigheten alltjämt lämnar på sin webb-plats står det klart att myndigheten har ett bekymmersamt läge när det gäller handläggningstiderna i skuldsaneringsärenden. Naturligtvis ser jag positivt på att "väntetiden" för att ens inleda handläggningen av ett skuldsaneringsärende har minskat något sedan december 2017, men denna handläggningstid – och de övriga – är alltjämt oacceptabelt långa.

En sökande i ett skuldsaneringsärende är normalt i en utsatt ekonomisk situation. Han eller hon är beroende av att Kronofogdemyndigheten sköter även denna del av verksamheten enligt sin instruktion, dvs. att uppgifterna utförs på ett rättssäkert, kostnadseffektivt och enkelt sätt (se 5 § förordningen [2016:1333] med instruktion för Kronofogdemyndigheten). Det bör framhållas att ett uttryckligt skyndsamhetskrav gäller i inledningen av handläggningen enligt 17 § skuldsaneringslagen och 19 § lagen om skuldsanering för företagare samt allmänt enligt 7 § FL. I förarbetena till den ursprungliga skuldsaneringslagen betonades också att det var viktigt att ärenden om skuldsanering handlades så snabbt som möjligt (prop. 1993/94:123 s. 216) och detta gäller således alltjämt.

Det är Kronofogdemyndighetens högsta lednings skyldighet att se till att denna viktiga del av verksamheten, som påverkar så många enskilda människors

ekonomiska situation, fungerar. Jag utgår från att myndigheten kontinuerligt vidtar åtgärder i syfte att förbättra situationen och ständigt strävar efter att nå en snabb och säker handläggning av ärendena.

Inom ramen för detta initiativärende avser jag att inom en snar framtid genomföra ytterligare en inspektion av ett av myndighetens skuldsaneringsteam för att se hur verksamheten fungerar där och för att följa upp det som framkommit i detta protokoll.

Eftersom även regeringen har uppmärksammat att skuldsaneringsärendena har fortsatt att öka i antal och att handläggningstiden för beslut om skuldsanering har varit lång (prop. 2017/18:1 utg.omr. 3 avsnitt 5.2.2 s. 37 och 5.2.3 s. 38) lämnar jag över ett exemplar av detta protokoll till Finansdepartementet för kännedom.

Föredraganden Mikael Wibeck har ansvarat för protokollet.

Justeras den 5 april 2018

Lars Lindström